

Marian Płachecki

"Ironia i harmonia. Szkice o najnowszej literaturze polskiej", Stanisław Barańczak, Warszawa 1973 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/50, 154

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) BARANOWSKA Małgorzata: Dwa pejzaże z aniołami. "Teksty" 1972 nr 5 s. 108-119.

Przez nowoczesne doświadczenia surrealizmu próbuje autorka spojrzeć na dwa kierunki poezji romantycznej, zaznaczające się, między innymi, stosunkiem do pejzażu poetyckiego. Bardzo często w pejzażach romantycznych pojawiają się anioły. Część tych pejzaży, występujących w poezji Lenartowicza i Słowackiego została zanalizowana. U Lenartowicza anioł pojawia się głównie jako skonwencjonalizowany motyw ikoniczny - może być powielany, ale nie daje możliwości rozwoju. Pejzaż Słowackiego jest otwarty i poezjotwórczy, przeniknięty swebenborgiańską ideą correspondences, podobny poezji tych romantyków, którzy patronują surrealizmowi.

BP/50/37

M.B.

(II) BARAŃCZAK Stanisław: Ironia i harmonia. Szkice o najnowszej literaturze polskiej. Warszawa 1973, Czyt., ss.217, nlb. 2, zł 20.-

Zaangażowanie literatury: jej aktywność wobec współczesnej sytuacji kulturalnej, wyrażająca się nie poprzez deklaracje czy wybór zalecanego tematu, lecz w samej literackiej materii - oto właściwy przedmiot szkiców zebranych w książce. Autor akceptuje postawy pisarskie asymilujące konflikty współczesnej kultury, przenoszące spór w obręb dzieła (stąd pochwała ironii i stylizacji). Odsłania pozorność rozwiązań "buntowniczych", sytuujących się po jednej stronie sporu. Istotnym wątkiem książki jest egzekwowanie od literatury nieufności wobec kultury masowej i związanych z nią mitologii potocznej świadomości - wszystko to na materiale poezji (Różewicza, Grochowiaka, Brylla, Kubiaka, Bursy, Wojaczka, Jastruna, Woroszyńskiego, U.Koziół, J.Hartwig, Przybosia, Herberta i innych oraz laureatów konkursów poetyckich), powieści "neoprodukcyjnej" i prozy Białoszewskiego, Piotrowskiego, Parnickiego, Bocheńskiego, Międzyrzeczekiego.

BP/50/38

M.P.